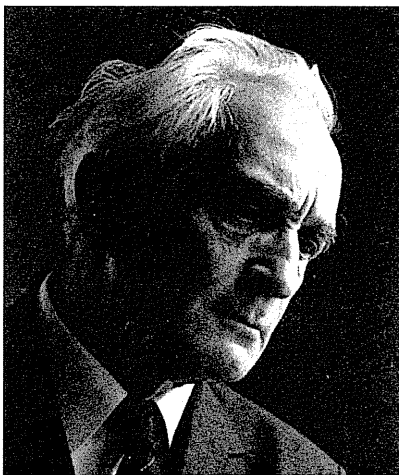

Významné osobnosti naší univerzity

**Prof. PhDr.
František Lýsek, DrSc.
– sto let profesora
Masarykovy univerzity**

**(2. 5. 1904 Ostrava-Proskovice –
16. 1. 1977 Brno)**

Usečný, zkratkovitý, ale i obrazně bohatý dialekt Janáčkova kraje dýchá ve vzpomínkách sbormistra, hudebního pedagoga, doktora věd o umění a folkloristy (1904 – 1977): „*I. máje jsem se narodil, nečekáný, netoužený – byl jsem desátý. Ráno mi banda českých muzikantů zahrála. Právě přišli do dědimy, do Proskovic. A kapelník prý říkal, že budu muzikant*“ (F. Lýsek, *Život s dětským zpěvem*, Ostrava 1990).

Lýskovy vzpomínky jsou svědectvím nesmírné houževnatosti i prudké změny stylu ve dvacátém století. Duši navždy zůstal českým kantorem. Láska k dětem mu byla po celý život filtrem, jímž nechával prostupovat nové podněty své sbormistrovské práce, a později inspirovala i postupy při jeho vědeckém zkoumání a objevech o vývoji a psychice dítěte. Za všechny knihy lze uvest alespoň *Cantus choralis infantium*

(1968), *Vox liberorum* (1976) a sérii sborníků z mezinárodních konferencí *Vokální podnět a reakce žáka*, které se v šedesátých a sedmdesátých letech zabývaly touto problematikou z aspektu teorie interpretace.

S *Jistebnickými zpěváčky* (1929 – 1938) František Lýsek položil základy nového pojetí dětského sborového zpěvu jako plnohodnotné estetické kategorie vedle sborového zpěvu dospělých. Profesor Lýsek byl přesvědčen, že především jedinci vyspělých citů jsou schopni i velkých činů. V hudbě, jejíž nejpřirozenější součástí je zpěv, spatřoval nezbytný prostředek všeobecné výchovy člověka. A protože „*vše nejlepší se začíná rozvíjet ve věku dětském*“, snažil se tuto činnost i náležitě propagovat. Velký ohlas měly jeho přímé rozhlasové relace s nácivkem lidových písní (v letech 1931 – 1951). Ještě ve třicátých letech získal přes tři sta následovníků z řad učitelů. Za padesát let prošlo Lýskovými sbory přes deset tisíc dětí a přibyli i jeho vysokoškolští absolventi, z nichž mnozí byli získáni pro sbormistrovskou práci (v letech 1950-71 byl Lýsek vedoucím katedry hudební výchovy na PdF MU).

Dosud nedoceněny zůstávají Lýskovy sběry lidových písní. Teprve připravovaná edice jeho sběrů (1250 lašských lidových písní), která bude vydána v roce 2004, bude dodatečným zhodnocením jeho přínosu v této oblasti.

Lýskův odkaz připomíná *Cena Františka Lýska* (zal. 1988) pro vynikající české sbormistry, interprety, skladatele a teoretiky. O rozvoj hudebnosti a zpěvnosti dětí usiluje *Lýskův nadační fond* (zal. 1994) a *Společnost Františka Lýska* (2003), instituce založené zpěváčky Lýskových sborů. Jejich sídlo je na ZŠ Kotlářská ul. v Brně, kde byl Lýskem v roce 1945 založen Brněnský dětský sbor. Sté výročí narozenin Františka Lýska bylo podnětem pro komplex akcí v Ostravě, Poodří, Baťově a Brně. Byly začleněny do projektu MK „Česká hudba 2004“ (www.mkrccr.cz) a podílí se na něm spolupracovníci, absolventi a muzikologové UP Olomouc, z FF a PdF Masarykovy a Ostravské a zvláště bývalí zpěváčci Lýskova Brněnského dětského sboru (1945-1977).

A. BUREŠOVÁ

„Česká hudba 2004“ – sté výročí narození sbormistra

Univ. prof. PhDr. František Lýsek, DrSc.

(2. 5. 1904 Ostrava – 16. 1. 1977 Brno)

Dětské sborově pěvecké umění – živý odkaz zakladatelského díla F. Lýska

BRNO

30. 4. **Tisková konference** 10,00 hod.
Vzpomínka u čestného hrobu (ústřední hřbitov 12,00 hod.).
14. 5. **BAŤOV – slavnostní koncert**

OSTRAVA

2. 5. **Rodiště Ostrava-Proskovice** (Pamětní relief na škole, zal. 1904)
- 24.-25. 5. **Mezinárodní vědecké sympozium** (PdF Ostravské univerzity)
„Tvůrčí interpretační a vědecký odkaz Františka Lýska a estetický fenomén dětské sborově pěvecké umění“. Odhalení busty F. L. (Institut uměleckých studií Ostravské univerzity)
- Festival „Poodří F. Lýska“** (květen – září):
„Náves **Jistebnických zpěváků**“
(na počest zakladatelského činu dětského sboru v letech 1929-1938). Položení základního kamene v Jistebníku
Folklorní soubor Ondřejnica s repertoárem sbírky zápisů F. Lýska
Lašské písně (Janáčkovy Hukvaldy, červen).
Stará Ves nad Ondřejnicí, Petřvald aj.

BRNO

- 15.-20. 6. **Mezinárodní festival dětských pěveckých sborů**
(pod záštitou ministra kultury ČR Pavla Dostála)
15. 6. **Zahajovací koncert** 10,00 hod.
Výstava „Dětské sborově pěvecké umění“
- 16.-18. 6. **„Děti dětem“** – výměnné koncerty sborů se sbory v ČR
19. 6. **Sympozium Tvůrčí sbormistrovská dílna**
„Horizonty dětské sborově pěvecké interpretace“
Slavnostní večer: Koncert s udělením Ceny F. Lýska za r. 2003
„**Slet zpěváků**“ (Besední dům, 17,00 hod.)

Společnost Františka Lýska – Lysek Society a Lýskův nadační fond – Lysek Foundation
Adresa: ZŠ Kotlářská 4, 602 00, zskotlar@sky.cz, tel. 541211795 Brno, CZ